

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 20. Quid circa votum castitatis in Religione sit præterea notandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

§. XVI. Missionarii, quamvis sint professi, possunt habere redditus, etiam non annexos certo Collegio, nisi mediatè, in quantum personæ ipsorum ad certum Collegium spectant; nec est opus, ut vel ipsi Rectori Collegii, vel Collegium de eorum redditibus reddat rationes, sed satis est reddi Provinciali. Similiter ejusmodi Missionarii quoad contractum censuris aliosque similes possunt, quod rectores; non videntur tamen sine licentia Provincialis posse elocare in perpetuum aliqua accepto nunc simul pretio, quia hoc est in grave præjudicium secutorum: & hæc conformia sunt praxi, uti responderunt mihi viri docti antehac Missionarii, & judicarunt Theologi à me interrogari.

Q. 20. Quid circa votum castitatis in Religione sit præterea notandum. R. seqq. 153

§. I. Certum est ex communi sensu fidelium, quòd votum castitatis in Religione, imò & in sæculo emissum, se extendat, non tantum ad cavendos actus luxuriæ consummata, id est, in quibus intervenit voluntaria effusio seminis etiam extra vas, sed ad alios quòque motus & delectationes venereas cavendas, uti demonstrat *Cardenas* in 1. crisi d. 36. *Nec obstat*, quòd *S. Th.* 1. 2. q. 143. a. un. O. ponat hoc discrimen inter castitatem & pudicitiam, quòd castitas sit circa illa, quæ ordinantur ad generationem, pudicitia autem circa delectationes circumstantes, puta, quæ sunt in osculis, tactibus, amplexibus, nam satis se explicavit postea q. 151. a. 4. docens pudicitiam versari circa omnia venerea, & pudicitiam ordinari ad castitatem, non quasi virtus ab ipsa distincta, sed quòd pudicitia magis respiciat hujusmodi signa exteriora; si autem respiciat magis, ergo saltem minus respicit alia venerea: hinc a. 2. dicit, quòd castitas proprie sit specialis virtus, habens sibi oppositam specia-

specialem malitiam, scilicet concupiscentias delectabilem, quæ sunt in venereis. Adde, quòd per castitatem Religiosam intelligat *S. Tb.* continentiam, nam q. 186. a. 4. ait, continentia perpetua requiritur ad perfectionem Religionis sicut & voluntaria paupertas; atqui q. 155. a. 2. docet materiam continentia universaliter esse concupiscentias delectabilem tactis in venereis, ergo.

54 §. II. Etiam certum est, quòd castitas, quæ vovetur, se extendat ad actus internos luxuriæ cavendos, nempe delectationes & desideria purè interna, uti habet communissima cum *Carden.* Ratio est, quia vovens se obligat ad castitatem, secundum receptam ab omnibus in Ecclesia significationem hujus nominis, *castitas*, quæ comprehendit omnes actus contentos sub 6. & 9. præcepto Decalogi; citatque *Carden.* n. 90. auctores 22., qui vel in terminis asserunt id esse certissimum, vel omnino supponunt nec dubitare audent, ex quo consensu Theologorum fit evidèntia moralis, ergo licet *Caram.* & unus Summista contrarium teneat, opinio eorum non est probabilis. *Conf.* quia in quæstione, quæ dependet à significatione vocis, communis sensus omnium vel serè omnium facit evidèntiam moralem, talis autem est hæc quæstio; & eodem argumento evincitur, quòd votum jejunii comprehendat abstinentiam à carnibus, quia vox, *jejunium*, etiam illam significat, de essentia enim vocis significativæ ut talis, est communis usurpatio, communis autem usurpatio vocis, *castitas*, est abstinentia ab omnibus venereis, ergo.

Objicies. S. August. contra Julian. l. 4. & de Civit. l. 1. c. 18. vocat pudicitiam virtutem animæ, virginitatem autem sive castitatem vocat rem corporis, atqui non vovetur pudicitia, sed virginitas aut castitas, ergo. *R. 1.* Non voveri virginitatem sed castitatem,

ritatem, quæ cum pudicitia respicit etiam interna.
R. 2. S. Aug. non dicit pudicitiam differre à virginitate, quæ est virtus, sed ab ea, quæ est integritas corporis, cum virginitas, quæ est virtus, non possit violenter auferri, possit autem auferri, prout est integritas corporis, secundum dicta l. 3. p. I. n. 917., ideo autem *S. Aug.* dicit pudicitiam esse virtutem animæ, quia recipitur & conservatur in anima, neque potest ab extrinseco tolli, uti tolli potest virginitas corporis, sed ex hoc non sequitur, quod pudicitia non respiciat delectationes etiam externas, uti n. 154. dictum est. Adde, quod castitas, quæ vovetur, secundum *S. Aug.* etiam sit virtus animæ, nam l. de mendacio c. 19. ait, *consensio ad impudicitiam corporalem, castitatem animi violat*, & c. 20. ac alibi sæpe repetit has voces, *castitas animi*: Et cap. 7. 19. & 20. dicit, *corporalis ergo pudicitia corrumpi, nisi in animo, non potest*, quia nempe est corporalis terminativè & subjectivè in animo; & ibidem octies repetit pudicitiam corporis: & Epist. 109., *ne dicatis vos habere animos pudicos, si habeatis oculos impudicos, quia impudicus oculus impudici cordis est nuntius*, ubi impudicitia, non solùm cordi, id est, internis affectibus tribuitur, sed etiam oculis corporeis. Denique Tom. 9. l. de 12. abusuum gradibus, gradu 5. dicit duobus modis constare veram pudicitia exercitationem, corporis habitu in superficie & animi affectu interno.

§. III. Probabile est, quod votum castitatis Religiosæ etiam versetur circa actus, qui terminantur ad impudicitiam alienam, ideoque Religiosum, qui etiam sine propria delectatione concurrat proximè & immediatè, v. g. per tactum, ad pollutionem hominis secularis, violare votum suum castitatis, ita *Carden.* dicens sententiam oppositam esse damna-

tam à S. fidei tribunali. Ratio est, quia qui utitur membris suis ad impudicitiam mortalem, etiam sine delectatione propria, peccat mortaliter contra propriam castitatem, sed qui tactu provocat alterum ad pollutionem, sic utitur membris suis, ergo. *Major prob.*, quia si femina aut mas sine delectatione propria admittat alterum ad vas naturale vel præposterum, quia utitur vase suo ad impudicitiam mortalem, peccat mortaliter contra propriam castitatem, & committit fornicationem vel Sodomiam, ergo. *Conf.* quia si quis absque delectatione propria dormientem tactu provocet ad pollutionem, peccat mortaliter contra castitatem; idem docet *Sanch.* de Matr. l. 9. d. 23. n. 6., si quis fatuos conjungat ad copulam: sed talis non peccat contra castitatem alienam, quia dormientes & fatui non peccant, ergo contra propriam: imò licet probabilis sit sententia *Sanch. Castrop. Arriaga, Pelliz. & Caram.*, Religiosum, qui ex odio vel invidia desiderat impudicitiam alienam, aut suadendo inducit sæcularem ad eam sine delectatione propria, non peccare contra votum suum, contrarium tamen veluti probabilius tenet *Carden.*, quia votum castitatis Religiosæ est de materia omnimodæ castitatis, uti habet communis sententia relata n. 3., atqui in omnimoda castitate continetur castitas averfans actus versantes circa luxuriam alienam, ergo. Adde, quod is non fit verè mente castus, qui desiderat fornicationem alienam, vovemus autem castitatem etiam mentis; & hoc habet speciale castitas, ut actus averfantes luxuriam alienam censeantur actus castitatis propriæ, quia nempe voluntas luxuriæ alienæ est contraria puritati mentis propriæ, ergo.

Objicies. Ergo si religiosus sine ulla delectatione propria procurer in bestia effusionem feminis; aut
 faltem

saltem si faciat, ut conjuges sibi reddant debitum, peccabit contra castitatem propriam. 2. Ergo similiter peccabit Religiosus contra votum paupertatis vel obedientiæ, si faciat, ut alter sit proprietarius vel inobediens; item peccabit contra præceptum Missæ die festo, qui postquam audivit Missam, causa est, ut alter Missam non audiat. *R. ad 1. N. sequel.*, quia tales effusiones feminis nequidem materialiter sunt malæ, sed in brutis est merè naturalis & incapax inhonestatis; in conjugibus autem est honesta, ergo concurrendo ad illas sine delectatione propria non est contra castitatem. *Ad 2. Etiam n. seq.*, disparitas est, quòd voveatur castitas corporis & mentis, huic autem repugnat inductio ad luxuriam alienam: è contrà non vovetur paupertas vel obedientia mentis, sed hæ spectant tantum ad perfectionem illorum votorum: similiter præceptum Missæ, quo obligor, tantum tendit ad auditionem à me ponendam: & ita similia vota aut præcepta interpretatur communis sensus omnium, de voto autem omnimodæ castitatis aliter censent.

Instabis. Nemo vovet castitatem alienam aut procuracionem castitatis in alio, ergo nec peccat contra votum, faciendo alium esse luxuriosum. *R. N. conf.*, castitas mentis, quam vovet, id comprehendit, ut non intendat luxuriam alienam, uti antè dictum est.

§. IV. Peccat contra suum votum castitatis, qui 156
se exponit periculo illud per seipsum violandi, uti ex communi doctrina de periculo, dicitur l. 5. à n. 252.; Docetque *Carden.* d. 39. tanquam probabilius, & conformiter ad hæc dicta n. 156., quòd etiam ille peccet contra suum votum castitatis, qui alterum exponit periculo violandi castitatem, quamvis in hoc postremo alii contradicant.

157 §. V. *Sanch.* de Matr. l. 7. d. 27. n. 13. & alii cum *Diana* p. 6. t. 7. R. 51. dicunt Titium invalidè professum teneri ad perpetuam castitatem ex voto simplici castitatis, quod includatur in voto solenni; sed si ratio valet, ergo etiam ex voto simpliciter tenebitur ad paupertatem & obedientiam, quod nemo dicet, simili enim modo vovit omnia: itaque dicendum est cum *Suar.* de Relig. T. 3. l. 7. c. 2. à n. 14. consulendam esse intentionem Titii, si enim non intenderit se obligare ad castitatem, nisi in Religione, est liber, nec professio habet ullum effectum, uti etiam declarat *Trid.* Sess. 25. c. 15. de Regul. Et idem est, si Titius professus sit invalidè in hac Religione, nam non ideo tenebitur ad aliam, quia licet *Cap. Porrectum*, de Regal., & *Cap. Constitutionem*, de Regul. in 6. dicatur teneri ingredi aliam Religionem, hoc intelligitur, si proficiens in hac Religione, intenderit se obligare ad Religionem, non autem, si intenderit se obligare ad hanc præcisè, aut alioqui ad nullam aliam: & simili modo explicandum est *Cap. Quidam* & *Cap. Places*, de Convers. Conjug., ubi dicitur, qui vivente conjuge professus est in Monasterio, altero mortuo teneri ad castitatem.

158 Q. 21. *Quid circa votam obedientia Religiosa sit præterea addendum.* R. Seqq.

§. I. Subditus tenetur obedire Superiori imperanti aliquid probabiliter licitum, quamvis subdito probabilius sit illud esse illicitum, uti ostendimus l. 1. à n. 432. Item tenetur obedire in dubio, an legem ferens sit legitimus Superior, si hic Superior habeat possessionem sui officii, uti dictum est ibidem n. 592. Item in dubio, an Superior habeat potestatem hoc imperandi, aut an lex sit justa, secundam ibidem dicta à n. 594. Non tamen tenetur obedire, si tam Superior quam subditus dubitet, an hoc, quod imperat, sit illicitum,